

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Műfajtái
Melyben: Megyédívr...
Melyben: Megyédívr...
Melyben: Megyédívr...

Felelős szerkesztő:
Kudnyánszky Gyula.

Kiadó lap tulajdonos:
Gáspár József.

Egyesületi ára 4 fillér.
Helyesíró és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27

Hasznos befektetések.

— május 21.

A beruházási javaslatot ma már a főrendiháztól is visszakapja a képviselőház, mely egy ülésen végzett vele, nem azért, mintha többékevésbé jogosult érdekek szempontjából nem szolgálhatott volna tárgyául szakszerű és tárgyilagos bírálatnak, hanem azért, mert a beruházási javaslat a maga egészében szükséges és hasznos, gyümölcsöző befektetések jellegével bír s mert a közgazdasági élet szomjazta már ezt a termékenyítő és üdítő aranyesőt. Azon a napon, amikor megeredtek az ég csatornái s a hosszú szárazságnak egy jókora májusi eső véget vetett és a gazdák reményeit felélesztette, ugyaznap háromszáz millió koronánál nagyobb aranyzapor szakadt alá, hogy megtermékenyítse és felüditse közgazdasági életünk kiégett mezőit.

Ha e jelentékeny összeget, annak hováfördítését elemezzük, úgy találjuk, hogy ugyszólván minden tárca körében történnék befektetések és alkotások. A belügyi tárca keretében kórház, elmegyógyintézet s kamatmentes kölcsön a szegénysorsu tüdőbetegek szanatóriuma számára. A pénzügyi tárca körében építkezések a dohányjövedéknél, fémányászati beruházások, az állami vasgyárak berendezésének tökéletesítése. A kereskedelemügyi tárca körében hidak építése és átépítése, a flumei kikötő építése, az ipari alapgyarapítása. A földművelésügyi tárca körében a Béga-csatorna hajózhatóvá tétele, árvízszabályozási és partbiztosítási munkálatok, téli kikötők és rakodópartok, a soroksári Duna-ág rendezése, a Dráva, Száva és a Vág szabályozása, a szarvasmarhatenyésztési alap gyarapítása, erdei vasutak építése, a közgazdasági és az erdővásárlási alap gyarapítása. A vallás- és közoktatásügyi tárca

körében új miniszterium építése, egyetemi közkórház, a kolozsvári Karolina kórház telepének kibővítése, országos színművészeti akadémia. Az igazságügyi tárca körében törvénykezési épületek és fogházak építése.

Tisza István kormányának beruházási javaslata két tekintetben különbözik elődjének beruházási javaslatától. Különbözik abban a tekintetben, hogy a beruházásokra szánt összeget hatvan millió koronánál nagyobb összeggel felemeli.

S különbözik abban, hogy kihagyott sok oly munkálatot, amely az ország érdekeinek sérelme nélkül évek sorára elodázható.

A beruházási javaslat tervezete talán nem felel meg mindenben a közvélemény hozzáfűzött várakozásának. Talán nem adhatja meg pangó iparunknak azt a nagy lökést, a melyet tőle vártunk. De végtére alapigazság, hogy kizárólag állami megrendelések erőltetésével egy egész ország iparát folytonosan táplálni nem lehet. Másrészt az állam pénzügyi ereje és pénzügyi helyzete határt szabnak a kormány beruházási akciójának, s szem elől nem szabad téveszteni az ország elkerülhetetlen szükségét.

A beruházási tervezet valóban nagyszabású és messzire kihatású része a közutakra felvett jelentékeny összeg, amely azonban csak kezdete egy nagyarányú utépitési program végrehajtásának.

Az előadó érdekes és tanulságos beszéde főleg ennek a szempontnak a kidomborításával foglalkozott. Agrár államban, amilyen Magyarországon, az uthálózat kiépítése égető feladat, mert annak ki nem építéséből jelentékeny közgazdasági károk és számtalan egyéb kalamitások erednek. Hiába építjük ki drága pénzen vasuti hálózatunkat, ha azzal egy időben nem gondoskodunk arról, hogy a vasutvonal és annak állomá-

sai hozzáférhetőek legyenek városok, községek, tanyák, szóval emberlakta vidékek részéről; s ha nem gondoskodunk arról, hogy az egyes városok és községek belső s közvetlen utösszeköttetése megfelelő legyen.

A törvényhatóságok, városok és községek ebbeli köteleességüket nem teljesíthetik oly mértékben, amennyire szükséges és kívánatos volna. Azért szükséges, hogy az állam segítségükre siessen s vasuti hálózattal kapcsolatban egy hatalmas uthálózatot igyekezzen kiépíteni. Az a 43 millió korona, amelyet a beruházási javaslat e célra előirányzott, első, de határozott lépés egy nagy arányú utépitési program megvalósítására.

A kormány javaslatát az ellenzék tárgyilagos, s bár nem hosszú, de azért beható parlamenti bírálatban részesítette. A pénzügyminiszternek azonban nem volt nehéz az államháztartás s a legszükségesebb és leghasznosabb beruházások csoportjainak hangoztatásával fényesen védelmezni meg a javaslatot, amely aranyesőmódjára bizonyára felfrissíti és megtermékenyíti közgazdasági életünk kiégett és szomju mezőit.

Port-Arthur ostroma.

Sokáig tarthatja-e magát Port-Arthur?

Május 5-én zárták el Port-Arthurt a japáni seregek észak felől, május 6-ikán már táviratot sem továbbítottak, ezzel Port-Arthur minden oldalról úgy szárazon, mint vizen el volt vágva a külvilágtól. Allitólág orosz forrásból származó jelentés szerint különös benyomást ez a körülmény nem gyakorolt a lakosságra, amely a legpompásabb tavaszi időben szórakozik a katonazene mellett. Mindig újabb és újabb felderítő őrzáratok indulnak ki Port-Arthurból, hogy kikémleljék az ellenséges hadállásokat. Előrehaladnak ezek az őrzáratok egészen Kiucsauig, ahol a legkeskenyebb a Kvantung-félsziget, sőt ettől északra is hatolnak, de mind azzal a jelentéssel térnek

TOLNAI DANIEL

Debrecen Piac-utca 49 szám.

o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak

vissza, hogy hol itt, hol ott láttak japáni lovasokat feltűnni s hogy észak felől el vannak zárva a külvilágtól. Legfeljebb egy futár, vagy áruhás kém tud keresztülhatolni az ellenséges vonalokon s eljutni Liaojangba, ahol Kuropatkin főparancsnoknak jelentéseket adnak át Port-Arthur állapotáról.

A háboru kitörésekor hihetetlenül rossz állapotban voltak a Port-Arthur körüli védő szárazföldi erősségek. Mivel azonban a japánok időt és nyugalmat engedtek az oroszoknak, ezek heteken keresztül éjjel nappal dolgoztak az erősségek, ütegek, sáncok, árkok, pollirodok, barrikádok, drótkerítések stb. elkészítésén. A városban levő összes telefonokat elvették, hogy a galamb öbölt és minden erősséget telefonnal összeköt-hessenek a főparancsnoksággal. A kuliknak 2-3 szoros napszámot fizettek az oroszok. Most már kilenc erődítési vonal veszi körül Port Arthurt a száraz föld felől; az utolsó erősségek Kiucsaunál vannak, ahol legkeskenyebb a felsziget. A Kiucsau melletti erősségek már a japánok kezében vannak s a legközelebb fekvő erősségeket és magaslatokat is hamarosan kezükbe fogják keríteni, mert a szárazföldi csapatokat munkájukban erősen támogathatja a tenger felől a japáni flotta, még pedig mindkét oldalról. Dél felé azonban a sziget kiszélesedik s az erősségekkel és ütegekkel megrakott magaslatokat egymásután kell bevenni, de itt is egyes erősségeknél a japánoknak roppant értékes szolgálatot tehet a japáni flotta.

Port-Arthur helyőrsége nagy, de aligha elegendő a rendkívül nagy terület megszállásáról, s így már előre kell határozniok, hogy egyes városokat, így Dalnyt is fel kell adniok. De élelmiszerben való hiány miatt aligha fogják feladni Port Arthurt, mert bizonyára alighanem egy esztendőre el van látva élelemmel. A háboru kezdetkor legalább 35 ezer mázsa buzaliszt volt Port-Arthurban felhalmozva és más élelmiszer is a kereskedőknél beraktározva legalább hat hónapra. Ehez heteken keresztül szállítottak Mandzsuriából élelmiszereket, míg az európaiak, kínaiak és kulik közül ezren és ezren hagyták el a várost. Hiány és pedig igen hamar csak friss husban lesz. Békeidőben minden marhát gőzhajón hoztak Csifuból, a háboru kezdete óta pedig vasuton Mandzsuriából.

A világ most mindenestre egy nagy és alighanem tartós ostromnak lesz tanuja s ezért talán nem lesz érdektelen, ha a történelemből néhány nevezetesebb ostromot ideiktatunk természetesen a legújabb időből.

A legrövidebb ideig Alexandria egyiptomi város ostroma tartott a múlt század 80-as éveiben, amennyiben az angol flotta Seymour tengernagy parancsnokságával 10 óra alatt minden ellenséges ágyut elhallgattatott. De ez alatt a néhány óra alatt a bombáknak és gránátoknak egész rengetege repült a városba. Nem kevesebb, mint 10.000 löveget röpítették Alexandria erődeire, közülük nem egy 771 kiló nehéz volt, a melyeket 81 tonna nehéz ágyunkból lőttek. Eléggé csodálatos, de ez a valóságos vas-

eső nem igen okozott kárt az erődökben, mert a legtöbb gránát a mellvéd homokjába furódott, amelyeket az ütegek védelmére állítottak föl. De az a pusztítás, amit a szerterepülő gránátzilánkok Arabi szoros embereiben tett, oly borzasztó volt, hogy a várost fel kellett adni.

Sebastopol, melynek hatalmas mészkő erődjeit gránit borítja s amelyet 700 ágyu, köztük sok nehéz ágyu védett, az angol és francia egyesült hadsereggel szemben 327 napig tartotta magát. De mikor végre feladták, kisült, hogy az egész város romokban hever; hogy a pusztus munkáját folytasság, a még megmaradt dokkokat és erősségeket a szövetséges hatalmak mérnökei levegőbe röpítették.

A német hadsereg 1871-ben tudvaleg 132 napig ostromolta a Páris. 1871. januárjában naponta nem kevesebb, mint 10 ezer gránátot lőttek a városba. Egy napon pedig, január 3-án 25 ezer löveget szórta a városra, 1.200.000 korona értékben. Az ostrom alatt 40 ezer lakos halt meg betegség és éhség következtében.

Polevna 94 napig állt ellen az orosz haderőnek 1877-ben, bárha Ozman bae csapatai remény nélkül küzdtek, mivel nagy kisebbségbe voltak. December 10-én, amikor az utolsó rosz-szemét is feltették az ostromlottak, a hajthatatlan törökök kirohanást tettek, hogy megkísérjék a keresztülvágást. Ozman basa maga vezérelte még megmaradt csapatait. Három futóárkon áttörtek, de az akadályok túl nagyok voltak. Csak mikor a bátor vezért a tulnyomó ellen körülzárták, mikor emberit az ágyugolyók és gránátok már lekaszálták, engedte meg, hogy a fehér zászlót feltűzzék annak a gunyhónak az ormára, amely mellett halálosan megsebesülve feküdt a derék vezér maga.

Karthum a máhdi seregeinek 341 napig állt ellen Gordon basa vezérlete alatt. Gibraltár 874 napig tartotta magát Spanyolország és Franciaország együttes támadásával szemben a napeloni időkben, bárha naponként 600 gránátot röpítették az erősségek felé, 46 sorhadihajó, egy ágyunaszád, mörsernaszád és más uszó ütegek együttes támadása ellen, amelyeknek építése 10 millió koronába került. A bur-angol háboruban Mafeking 7 hónapig, Kimberley 137 napig, Ladvsrith 118 napig tartotta magát.

Port-Arthur ostromához majdnem hasonló Santiagó bombázása a spanyol-amerikai háboruban 1898-ban. Az Egyesült-Államok hadihajói: a Tawas, Indiana és Brooklyn hat angol mértföldnyi távolságból nyitották meg a tüzelés a város ellen s három órán keresztül elárasztották gránátosövel, de oly borzasztó hatással, hogy, bár a tüzekek nem látták a célt, 57 épület összeromboltatott és felgyújtatott.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. május 20.

Néptelen padok előtt nyitotta meg Perczel Dezső elnök az ülést, azzal, hogy kijelentette, hogy a felség előtt kifejezte a képviselőház háláját Rákóczy hamvainak hazahozataláért. A király köszönettel vette a hódolatot és örömeinek adott kifejezést azon, hogy a határozatot a ház egyértelműleg hozta meg.

Rátkay László napirend előtt való felszólalásra kért és kapott engedelmet.

Rátkay László pártolja a Kossut-párt nevében beszélt. A közös hadügyi kormány rendkívüli százmilliók követelését hozta szóba, hogy ellene tiltakozzék.

Rákóczy Viktor: Ámitják a királyt.

Rátkay László: Tünni tovább ezt nem lehet. Ugy a hadügyi, miut a külügyi politika ellen tiltakoznia kell pártja nevében. A hadügyminiszter nem számol a nemzet anyagi erejével, a külügyi politikánkban pedig eserben hagyott bennünket a hagyományos tisztánlátás. Folytonosan rettegnünk kell azon, hogy háboruba elegyedünk. A külügyminiszter megfenyegette azt a Törökországot, a mely a magyar nemzet teljes rokonszenvét bírja. (Zajos helyeslés a baloldalon) Sohsem fogjuk elfeledni azt, amit Törökország negyvennyolcban menekültekért tett. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.)

Madarász József: Eljen Törökország!

Rátkay László: Az ilyen politika ellen óvást emel a függetlenségi-párt. — A hadügyi kormányzat pénzre pénzt követel, hogy technikailag fejlessze a hadsereget. Pedig nem ezen dől el a dolog. Lárjuk azt az orosz-japán harctéren. A mi a japán hadsereget harcoképessé tette, a nemzeti lélek, a mely a közshadsereget nem jellemzi, azaz hiányzik belőle. Az ellenzéknek minden alkotmányos fegyvert igénybe kell venni, hogy ilyen politikának gátat vessen. Tiltakozik az ilyen politika ellen a pártja nevében, mely itt kisebbség, de mégis a nemzetet képviseli. (Helyeslés a baloldalon.)

Tisza István gróf miniszterelnök nem óhajt Rátkayval polemizálni, különösen áll ez a hadügyi költségekre nézve. Mentül többet foglalkozunk ezzel a kérdéssel, annál világosabbá válik. A mi az ágyu beszerzését illeti, ezek a költségek beszerezhetőkké válnak anélkül, hogy ez a költségvetést külön megterhelné. Az 150 millió és nem 400 millió esik Magyarországra, és ebből a költségvetésre külön teher nem hármlik. Rátkay kifejezte a rokonszenvét a törökökkel szemben. És ebben nincs ellentéte sem szóló, sem a nemzet, sem a külügyminiszter között. Mindannyian rokonszenvenvel viseltünk Törökország iránt. Jó barátai vagyunk és ezért kell, hogy hibáit ne hallgassuk el. Hivatkozott Rátkay a magyvr delegáció elnökének beszédére is. A magyar delegáció elnöke Rátkaytól sem a hazafiságból, sem a törvények tudásából, sem a mi a férfiaságot illeti, leckére nem szorul. (Eljenzés a jobboldalon.)

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja Harmat arcorát (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arcbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arc- vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-erme a Harmat szappannal együtt használva az arcbőrt üdév, széppé teszi s megóvja a megráncosodástól. (Kapható 3 színben: fehér, rózsaszín, krém színben) mintadoboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá a következő areporait: Berlini Fetpouder (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fillér. Velupouder (3 féle színben) kis doboz 60 fill., nagy doboz 4 kor.

Harmadszor való olvasásban elfogadták az 1884. évi IV. t.-c. által Szegeden felállított középítészeti tanács hatáskörének újabb meghosszabbításáról, a Wirnpen grófok főrendiházi tagságáról és a beruházásokról szóló törvényjavaslatot.

A miniszterelnök határozati javaslata következett a közösügyi költségekhez való hozzájárulás arányának megállapítása végett 15 tagból álló országos bizottság kiküldése iránt.

A határozati javaslatot vita nélkül elfogadták és az elnök indítványára nyomban megejtették a névszerint való szavazást.

Kvótabizottsági tagokul megválasztottak: Andrassy Gyula gróf, Dániel Ernő báró, Falk Miksa, Hadik János gróf, Hegedüs Sándor, Hódossy Imre, Josipovich Géza, Láng Lajos, Neményi Ambrus és Buzáth Ferenc.

Szünet.

Berzeviczy Albert közoktatási miniszter válaszolt Buzáth Ferencnek a katolikus lelkészek kongrua ügyében a minap tett interpellációjára. Szívesen járul hozzá, hogy ebben a kérdésben az aggodalmak eloszlatassanak. A multban követett eljárás nem változtat a jövőben sem. A felhívás elküldése az egyházi hatóságokhoz nem mindig egy időben történt. Ez idén áprilisban bocsájtotta ki a felhívásokat és a folyósítások már is megindultak. Panaszt egyházi hatóságoktól nem kapott. A végleges rendezés tudvalevőleg még nem történt meg. Ez idén 100,000 koronával több segélyösszeget vitt fel a költségvetésbe, és így a katolikus lelkészek immár 80,000 korona segélyben részesülnek. — Ohaja, hogy a rendezést siettesse, és kijelenti, hogy az egyházi hatóságok ebben kezére járnak. Intézkedett az iránt is, hogy az egyházi hatóságok a segélyre szoruló lelkészek névsorát felszólítás nélkül terjesszék fel ezentul. (Helyeslés a jobboldalon.)

Buzáth Ferenc a választ köszönettel tudomásul veszi, a melyre a miniszter oly gyorsan felelt.

A ház is tudomásul veszi a választ.

Tallian Béla válaszol Szederkényinek botba-monostori szabályozás ügyben, a mit Szederkényi nem vesz tudomásul.

A Ház holnap délelben formális ülést tart, hogy a főrendiház üzenetét a beruházásokról átvegye.

A további ülésekre konkrét javaslat nem volt, mert nem tudni, mikor lesz a delegáció.

Az ülés vége 1 órakor.

KÖZIGAZGATÁS.

× A magyar nyelv joga. Csanádvarmegye hazafias közönsége nagyon zokon vette, hogy a kabinet irodából egy német nyelven fogalmazott irást küldtek a megyéhez. Nyomban tiltakoztak is ez ellen és köriratban kérték meg a zárt törvényhatóságokat ennek orvoslására. Az átiratot most tárgyalta Debrecen sz. kir. város jog- és pénzügyi bizottsága és az átiratot azon javaslattal terjeszti a közgyűlés elé, hogy vegye az átiratot egy-

szerűen tudomásul, amennyiben a belügyminiszter május 10-ikén tartott beszédében kijelentette, hogy a kabinetiroda Magyarország hatóságaival magyarul levelezik és csakis a könyöradományok elküldésénél használhat német szövegű lapokat, de a jövőben ez is magyarul fog küldetni.

× A szervezőbizottság ülése. A szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság tegnap délután 3 órától kezdve ülésezett Domahidy Elemér főispán elnöklésével. Az ülésen a bizottság tagjai majdnem teljes számban megjelentek és beható vita után több pontot letárgyaltak.

× A hegyközségekről. A földművelésügyi m. kir. miniszter tegnap küldött rendeletében meghagyja, hogy minden egyes hegyközségi rendtartás érdemleges tárgyalása és jóváhagyása a törvényhatóságra tartozik és az így jóváhagyott rendtartás egy példányát küldendő fel a miniszteriumba. Egyben azt mondja a miniszter, hogy a hegybíró teleskettetését elengedi, illetve mellőzendőnek tartja.

IRODALOM.

Jókai gyászdal. Jókai halála és temetése egy szép gyászdal teremt a zene kedvelőinek. Z. Révész Anikó zongoraművész, több elterjedt szép dal szerzője írta. Erőteltjes, komoly dallama nagy elterjedésre predestinálja e művet. Zongorára van letéve, művésziessen, de nem tulságos nehezen. — Verset a művész férje, Zempléni Árpád írt hozzá nagyon szépet. Itt közöljük:

Versz, rémes óra, itt a halál:
Meghalt a böles, a költő, a király,
Az éjnek barna szárnya rá terült,
Nagy álmódásba szenderült.
Isten veled! Isten veled!
Petőfi vár, Isten veled!
Sirba térsz magyarok ragyogó csillaga,
Mégis élsz, ott is élsz, álmodol éjszaka.
Álmodol minékünk
Evezres nemzetünk
L-gdiésőbb álma te, nagy álmodónk.
Elrejtett jós, uléma, nagy:
Ha jó, ha költ az óra, felriadj!
Álmod, látomásod elbeszeld:
Ugy őrizd Árpád nemzetét.
Isten veled! Isten veled!
Petőfi vár, Isten veled!

Kapható a szerzőnél: Budapest, IV., Bástyá-utca 11 sz. alatt. — Ára 1 korona.

H I R E K.

Tavaszi séták.

— A városi bizottságokról általában és különösen a színügyi bizottságról. —

A tisztességet minden ember szereti, de a megtiszteltetéssel járó kötelezettségeket csak kevesen teljesítik. Szeretjük a kényelmet és mint afféle sallangokra sokat adó nemzedék kapva kapunk nemcsak a fizetéses, hanem a tiszteletbeli

állások után is. Szeretünk itt-ott igazgatósági, választmányi, felügyelő bizottsági tagok lenni, egyszóval rajongunk a bizottságokba történő beválasztatásunkért, de az ezzel járó kötelezettségek aztán nem érdekelnék.

Debrecen sz. kir. városnak harminc, vagy még ennél is több bizottsága van. A nevezetesebbek ezek: jog- és pénzügyi, gazdasági, színházi, szegényügyi, nyugdíj ellenőrző, magánlevéltári, építési, állandó színházi tűzvizsgáló, menesrendező, központi választmány, igazoló, állandó bíráló, népnevelésügyi, statisztikai, egészségügyi, községi iskolaszéki, iparos tanonciskolai, kórházi, loavató, lótenyésztési, római katolikus főgymnasiumi, felsőbb leányiskolai, vegyes szegényházi, kereskedelmi akademiái, számonkérészéki, borellenőrző, esküdteket összeíró és még ezenkívül 19 más bizottság. Egyszóval közigazgatásunk úgy be van hálózva bizottságokkal, — hogy a sűrű fátyolon keresztül magát a közigazgatást alig tudjuk felfedezni.

Ezen bizottságokba tenger ember van beosztva. A bizottságok ügyköréhez hozzá értő és nem értő férfiak. De a tisztséget el kell vállalni azon magyar közmondás vigasztaló szavánál fogva: akinek az Isten hivatalt ad, észt is ad hozzá.

Másrészt meg nem azért tagja valaki egy bizottságnak, hogy el is járjon ezen bizottság üléseire. Így aztán napirenden van, hogy vagy legyáltalában nem lehet megtartani a bizottságok üléseit, vagy ha megtartják is, oly kevesen vesznek abban részt és a megjelenésben ezek is oly pontatlanok, hogy egyenkint kell a periodiere buzgóbb tagokat a városházára összehívogatni telefonon.

De vrgyük szemügyre ezen bizottságokat. A jog és pénzügyi bizottság ezek között a legfontosabb, emennyiben a város legfontosabb ügyei kerülnek ide. A bizottság összeállítása ellzn senkinek sem lehet kifogása. Nagy tudású, jogismerő férfiak ülnek abban vegyesen a közigazgatás legkiválóbb embereivel. Sokat is tehetnének, ha dolgozni szeretnének.

Igy azonban, ahogy most dolgoznak érdemes munkát nem sokat végeznek és első sorban okai annak, hogy a közgyűlési tárgyak csigalassúsággal készülnek el.

A községi iskolaszéki bizottságban nem látjuk a város főszámvevőjét. Ez hiba, mert a főszámvevőnek helye volna a bizottságban, mert itt nagyon sokszor fordulnak elő olyan ügyek, melyeknek teljesítése vagy megtagadása felől a város vagyonát árgus szemekkel őrző főszámvevő mondhat leginkább véleményét.

A többi bizottságokra nézve is tudnánk észrevételeket felhozni, de mellőzzük azokat, mert kisebb jelentőségűek, ellenben bővebben foglalkozunk a színházi bizottsággal, melyért választások, illetve a bizottságoknak a megalakulása alkalmából valóságos élet-halál harc folyik.

A színházi bizottsági tagok — elnök, helyettes elnök és jegyzőn kívül tizenketten intézik egyetlen műintézetünk sorsát.

Labolin Láb izzadás elleni szer. csakis kizárólag **Lebovits Zsigmond** uri és női cipész ületében kaphò csapó u. 5. Hol minden-nemü cipőt tart raktáron. **Rendelések pontosan eszközöltetnek.**

A főkapitányról, főügyesről, főmérnökről, a közművelődési tanácsosról és a színházigazgatóról nem szólok, mert ezek az urak hivatalból tagjai a bizottságnak. Végig olvasva a bizottság tagjainak névsorát, úgy látom, hogy alig van köztük olyan férfi, akinek élethivatásához tartoznak a színészet ügyeinek tanulmányozása és általában a színi irodalommal való foglalkozás. Olykor-olykor elfog a vágy és szeretném — diákosan szólva — megozdeni a bizottság egyik-másik tagját a tragikum és komikum elméletéről, a drámai műfajokról, a magyar színészet multjáról, — irodalmunk fejlődéséről.

Mert hisz lehet valaki jó építész, hatalmasan szpiccselő képviselő, kitűnő ügyvéd, erős jogi érzékű, igazságos bíró, képzett kereskedő, de mindezekből nem következik, hogy e színészeti dolgokban szaktekintély legyen. Ebből pedig az következik, hogy sokkal jobban teljesíthetné feladatát az a bizottság, ha olyan emberekből állítaná össze, kik irodalmi és művészeti kérdésekkel foglalkoznak és kik előkészültségükkel fogva elfogulatlanul tudnak ítélni egy műintézet szellemi vezetéséről.

Miért nincs ebben a bizottságban Géresi Kálmán, az ő nagy tudásával, Simonffy Emil, a magasabb zene iránt érzett szakértő szeretetével, Ferenczy Gyula dr. széles irodalmi képzettségével, Kemény Gyula dr. az ő mindent megnevező idealizmusával, Csikos Sándor dr. az ő művészeti érzékével, Komlóssy Arthur nagy műveltségével, Tüdös János dr. minden szépért és nemesért buzgó egyszerűségével, gazdag ismereteivel? — Méltóztassanak elhinni, hogy sokkal kevesebb panaszt hallanánk a színházról és a színházi bizottság működéséről, hogy ha ilyen kaliberű férfiakat nem szorítana ki az ezen bizottság megalakításánál nagy hullámokat felverő korteszkevés.

Mindenekelőtt azonban, aki elfogadja egyik-másik bizottságban a tagságot, vegyen is részt annak munkálatában és gondjaiban, ha pedig nem érez magában kedvet, mondjon le arról. Aki szereti a tisztességet, az szeresse a vele járó kötelességeket is. Hogy is mondja a latin: *fructus honoris onus, a tisztelet gyümölcse: a munka terhe.*

* **Kassa város átírata.** Kassa sz. kir. város közönsége nevében Münster Tivadar kir. tanácsos, polgármester megküldte azon feliratot, melyet Kassa városa intéz a képviselőházba. Ezen feliratban arra kéri a képviselőházat, utasítsa a kormányt arra, hogy tenné meg a kellő előintézkedéseket arra nézve, hogy II. Rákóczi Ferencnek, Zrínyi Ilonának és gróf Bercsényi Miklósnak országos költségen hazaszállítandó drága hamvai a magyar honfiai kegyeletnek örökké méltó és szent ez ereklyét a Dicső Fejedelemeink egykori legelőkelőbb szekhelyén: Kassán helyeztessenek el, valamennyi igaz magyar részéről mindvégig megáldott, örök nyugalomra.

* **A kereskedelmi miniszter biztosai.** A kereskedelmi miniszter ma érkezett leiratával Szávay Gyula kamarai titkárt a nagyváradi felső-kereskedelmi iskola érettségi vizsgáihoz miniszteri biztosá nevezte ki.

* **Sorozás.** Nemsokára újból kezdődnek a sorozások. A sorozó bi-

zottság az 1904. évi fősorozás kezdetétől május hónap 24. napját tűzte ki a sorozás Ujvárosban kezdődik.

* **Kőrösi Csoma Sándor szobra.** Az Emke igazgatósága a Kőrösi Csoma Sándor fölláttatandó szobrának javára gyűjtő-ívet bocsátott ki. A gyűjtőívet megküldötte az összes szolgabíróknak.

* **Ujgyetemi tanár.** Dr. Haendel Vilmos a debreceni jogakadémia ez idei dékánja, a tudományos munkáiról ország-szerte ismert fiatal jogtudós a napokban tette le Budapesten kitűnő sikerrel az egyetemi magántanári vizsgát.

* **Harcászati céllövészet.** Ismételtlen figyelmeztetjük a közönséget, hogy 27-én és 28-án harcászati céllövészet lévén, a katonai lövölde körül életveszéllyel jár a tartózkodás.

* **A zsidó esküje.** Közöltük, hogy az itteni járásbíró előtt tárgyalás közben egyik helybeli zsidó vallású ügyvéd tiltakozott az ellen, hogy az esküt tevő zsidó kereskedő eskü közben valamely tárgyhoz nyúljon, mert zsidó szokás szerint annak a zsidónak, aki valamely tárgyat tart a kezében, szabad hamisan vallania és esküdni. A kínos incidens alkalmából az Egyenlőség kérdést intézett Bloch Mózes rabbihoz, az orsz. rabbiképző intézet ősz rektorához, aki a kérdésre így felelt:

A zsidó tan, mely az esküt oly nagyra és oly szentnek tartja, mely a hamis esküre a legsúlyosabb isteni büntetéseket veti ki, még pedig nem csak magára a hamisan esküvőre nézve, hanem utódaira nézve is, büntetlenül hagyná azt, ha hamisan esküdt is, ki esküvése pillanatában az asztalra tette a kezét? Ez feneketlen ostobaság. Ilyesmivel valamely vallási tant, vagy hitvallást magyanusítani határtalan gonoszság, ilyesmit vitatni a legmélyebb tudatlanság lanubizonyosága. A mózsesi talmudi vallás szerint minden eskü — függetlenül attól, hogy mely nyelven, mely helyen mely személy előtt és mily módon történt, szent, kötelező és érvényes; ha a bármily módon, bárhol és bármikor tett eskütartalma nem felel meg az igazságnak, akkor az illető, aki ily módon az eskütételnél az igazságtól eltért, a hamisan esküvőre kirótt büntetés alá esik. Hogy az eskütétel aktusa ihletettebb színű legyen, megállapított, hogy az esküt rendszerint állva kell lennie. De ha az eskütévő az eskütétel során ült, vagy bármily pozícióban volt (akár tartott a kezében valamit, akár nem) az eskü akkor is teljes erejű és érvényű és minden den hozzá fűződő következményt maga után von.

* **Díj tekézés.** A kereskedőfjak társulata f. hó 22-én vasárnap és 23-án hétfőn, nagyszabású díj tekézési rendes, mely alkalomra a társulati tagok meghívottak, vendégek is szívesen látottak. Nyolc díj van kitűzve. Ételek és italokról gondoskodva van.

* **Záróra törlés.** Hauer Bertalan, a vendéglős ipartársulat elnöke arra kéri a tanácsot, hogy engedné meg a vendéglők reggelig való nyitvatartását június 1-től oly formán, hogy ezt a jogot a vendéglősök minden hónap első napján kérjék. A tanács legközelebbi ülésén fogja tárgyalni ezt a kérelmet.

* **Délszaki kert a Bika előtt.** Hosszas várakozás után immár nem vagyunk kénytelenek izzadni a kávéházban, amennyiben az Arany Bika előtt

hűvös árnyékban üldögélhetünk. Németh András izléses asztalokat és székeket készített ezüstös alapon a város színeivel, fenyőkkel és babérfákkal gazdagon felékesítvén az aszfaltjáró széleit és a kávéház falait. Dicséretet érdemel a bérlet ezen áldozatkészsége, melylyel kedvessé tette ezt a helyet vendégei részére. A délszaki bokrok, kupalaku és gömbös babérfák, kancéliák, tulyák és ciprusok valóban ékességei az egész utcárszéknek, egész kis erdő, melynek árnyékában hűsölhet az uri közönség.

* **A szerb király arcképe.** Párisból jelentik: A francia követségnek néhány nap óta Parlachy Vilma, Lwow hercegné legújabb arcképe van kiállítva, melyet csak nemrég készített Péter szerb királyról. A szerbek fejedelme többször ült modellt a magyar származású festőnek, a ki már különben is számos uralkodót festett le. Ezek közé tartozik Vilmos német császár, a kiról már számos képet készített Palachy Vilma. Kossuth Lajost is, közvetlenül a halála előtt, az akkor még nagyon fiatal Parlachy Vilma festette le. A művész utolsó alkotása, mely Péter szerb királyt ábrázolja, Parlachy legsikerültebb alkotásai sorába tartozik. A szerb király jellemzően komor arcvonásait meglepően hiven adta vissza a festő. A művész a szerb tábornoki egyenruha sajtáságos vörös színét is pompásan talál a el a képen. Péter király trónralépése óta ez az első nyilvános kép, a mely róla készült. Az arcképet sokszorosítani fogják a Szerbia minden középületében, valamint iskolában kifüggesztik, hogy a királyság apraja nagyja megismerje királyát és képe mindig szemé előtt lebegjen.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: Vass Mihály ev. ref. 72 éves, Nagy Katalin Erzsébet ev. ref. 5 hónapos, Németi Róza ev. ref. 10 hónapos, Fábian Károlyné szül. Illyés Eszter 53 éves.

* **Jutalmazás.** A Falk és Stern féle kefégyárak tulajdonosai azoknak a rendőröknek, kik a kefégyári munkaszünetés alatt éjjel-nappal szolgálatot teljesítettek 200 korona jutalmat adtak.

* **Névtelen feljelentések.** Több névtelen levelet kapott a rendőrség, amelyek iparosok elleni feljelentéseket tartalmaznak oly irányban, hogy iparengedély és képesítéshez kötött ipart üznek jogtalanul. A névtelen levelek különösen hentéseket említenek.

* **Elgázolás.** Rosszul Sarkadi Gusztáv tiszafüredi lakos. Tegnap egyet-mást vásárolni Debrecenbe jött. Utja a Bundi-utca felé vezetve hol valószínűleg az ő vigyázatlansága folytán — egy nehéz parasztszekér elütötte, de oly szerencsésül, hogy a kerekek alá került, a melyek mellén menvén keresztül két bordáját összetörték. A súlyosan megsérült embert kocsis szállították a járókelők lakására.

* **Teteszes vámcsonkítások.** Szép kis összegre rugnak azok a tételek, amelyeket vámcsonkítás alapján róttak egyesekre. A legnagyobb vámcsonkítás azonban Zichermann Sámuel sámsoni lakost terheli, ki csupán negyvenhárom esetben csonkított.

* **Sertésszállítások.** Kovács Péter és Lakatos Mihály sertésnagykereskedőknek a főkapitány engedélyt adott, hogy összesen 220 egy-egy métermázsas súlyú sertést a fővárosba szállíthasson.

* **Az „Urania” színház** érdekes és rendkívüli szenzációval lepi meg a deb-

receni közönséget. A központi osztály igazgatósága egyetlen bemutatásra átengedte a vidéki osztály részére a jelenleg Budapesten műsoron levő, vonzó és nagyszerű darabját az *Ejfélinap országát* melyet általános közkívánatra utolsó előadásul mutatja be ma szombaton esti 8 órakor. Szerzője Dr. Ráth István, kinek neve az uránia eddigi kedves és legnagyobb sikerű darabjához fűződik, magyarázza nekünk, a bűbájos Norvégia tájakat valóságos állomképeket varázsol eléük. Ar egényes tengerpan osodálv nézzük egy részt a mérhetlen örök szépségű havas hegyeket, másrészt a tenger romantikáját s a naplementi színesképeit, az északi fjordok hazájában.

* **Hirtelen megőrült** Molnar István Eötvös-u. 49. szám alatti lakos jelentette az éjjel a rendőrségen, hogy az anyja özv. Molnár Istvánné hirtelen megtebollyodot. A rendőrség aztána szerencsétlen asszonyt a kórház megfigyelő osztályába szállította.

* **Harapós suhancok.** Bérki Lajos és Aerki Gyula édes fiai egy cigányanyának, egymásnak pedig édes testvérei. Együtt éreznek és együtt cselekednek. Tegnap este is ilyen tevének. Megtámadták Bakos Sándor 13 éves tanulót és borzalmasan össze harapták arcát és hátát. Mindakét vadat befogták.

* **Fiatol tolvajok.** Rünter Erzsébet és Deli Julianna igen korán a bűn útjára tévedtek. Még csak tizenhárom évesek s már is elkövették az első lopást. Igaz ugyan, hogy még csak apróbb szőnyeg, kézmunkák, függönyök s egyéb ilyen dolgoknál tartanak, de az első lépés után jön a többi. Fenti tárgyakat Löfkovits Arthur udvarából lopták el bizonyos időközökben, míg végre tegnap Bikfalvy rendőrbiztos elcsipte a rossz utra tért gyermekeket, a kiket javító intézetbe fogtak elhelyezni.

* **A Bika mulató megnyitása.** Ange-lotti Vilmos igazgató megérkezett társulatának összes tagjaival, akik szakmájukban a legjobb hírnévnek örvendenek. A tagok közt szerepelnek az eredeti Barri-son nővérek, két szőke angol szépség, a kiket a párisi Casino de Parisból szerződtetett Debrecenbe. Lesz Kis szinpad is Sarkadi Vilmos komikus vezetése alatt, amelyen itt még nem adott kis darabokat fognak bemutatni. A Bika mulató pünkösdi vasárnapján nyílik meg.

* **Magyar színészek Ame ikába.** Érdekes tervvel jelentkezett ma kihallgatásra a belügyminiszternél Krecsányi Sárolda, a magyar színészetnek egyik érdemes tagja. A művész nagy szintársulatot akar szervezni s azzal Amerikába vándorolni, a hol legfőképpen New-Yorkban játszanék magyar darabokat. A tervező azt hiszi, hogy a hol százezerrel élnek a magyarok, az Egyesült-Államokban fenttartható egy magyar szintársulat s annak nagy nemzeti kulturális hivatása is volna. Ápolné az idegenbe szakadt magyarokban a hazaszeretet s prédikálná nekik a magyar igét. A mint idehaza szomora időkben az irodalom és színészet volt a nemzeti érzés legbiztosabb istápolója, ugy lehetne ott künn is idegenben a magyar színészet az a kapcsol, a mely a kivándoroltakat a hazával összeköti és visszatérésre ösztökéli. A

vállalathoz a vállalkozó kedvű színész erkölcsi támogatást kér a belügyminisztertől.

* **Megszökött a gazdájától.** Vidovics Menyhért nyugalmazott alezredes tett panaszt a rendőrségen, hogy Vértessy Julianna nevé eselédje a tegnapi napon szolgálati-könyvének hátrahagyása után megszökött.

* **A huszár és a mennyország.** Két közhuszár beszélget a kaszárnya udvarán. Az egyik azt mondja nagy sóhajtással:

— Hej pajtás, meguntam az életemet!

— Hát mi bajod?

— Nincs nekem semmi bajom! Szeretem a szolgálatomat, a lovamat is szeretem, titeket is szeretlek, de szeretnék már hazamenni. Vagy legalább valami kis háboru lenne, hogy meghalhatnék és a mennyországba mehetnék.

— A mennyországba? Hát azt hiszed, hogy ott jobb dolgod volna?

— Ott legalább nem kellene lovat pucóvalni.

— De ott is nehéz volna a sorod! Ha eső kellene a földre, egész nap kupával hordhatnád a vizet a felhőkre. Ha harmat kéne, akkor mindig káromkodnod kellene. Ezenkívül még mindennap reggel le kellene szedned a csillagokat, egész nap pucóvalni, hogy mire este kirakod, megint fényesek legyenek...

* **Toloncolás.** K. Szabó István csegei, és Mile Imre újvárosi esavargókat a tegnapi napon illetőségi helyőkre toloncolták.

* **Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók számára.** A m. kir. földművelésügyi miniszter a gazdasági ismétlő ismétlő iskolák vezetésére hivatott néptanítók gazdasági kiképzése céljából folyó évi június hó 15-étől augusztus hó 10-éig az a gyógyi, hódmezővásárhelyi, jászberényi, nagyszentmiklósi, rimaszombati pápai, esákvári (Eszterházy gróf-féle) földművelésiskolákon 20—20, összesen: 140 néptanító számára négy hetes gazdasági tanfolyamokat rendez. A négy hetes tanfolyam tartamára minden felvett néptanító — 100 (egyszáz) korona — általában részesül, melyből utiköltség, ellátás, szóval minden költség fedezendő. Tanfolyamokra tényleg alkalmazásban levő oly néptanítók vétettek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamra még részt nem vettek. A tanfolyamokra való felvételre a tanítók illetékes vármegyei tanfelügyelőségük útján folyó évi május hó 31-ig jelentkezhetnek.

* **Elfogott betörő.** Megirtuk egy távirati értesítés alapján, hogy Kovács Gábor 19 éves betörő Szoboszlóról, miután ott nagyobb szabásu betörést követett el, megszökött. Tegnap a Csicsogón egy rendőr felismerte s elfogta.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház Állandó fényképképzés a műterem kapubejratánál levő kirakásban.

* **Kadó szép lakás.** Domb-utca 17. sz. a. gyönyörű öt szobás utcai lakás minden hozzátartozóval és mellék helyiségekkel azonnal kiadó. Bővebb felvilá-

gosítás szereshető Csapó-utca 48. szám alatt.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

Az orosz-japán háboru.

Az orosz-japán háboru jelenlegi állásáról az alábbi távirati híradásokkal vagyunk:

Tokio, május 20. A Macsuze páncéloshajó elsüllyedéséhez azt jelenti Togo tengernagy, hogy a hajó aknába ütközött. Port-Artur kikötőjének bejratától tíz kilométernyire délre, amint Port-Artur előtt a nyílt tengeren cirkált, hogy a japánok partraszállását fedezze. — A páncéloshajó segítséget kérő jelzést tett, azonban kevéssel ezután második aknába ütközött és fél óra mulva elsüllyedt.

Mukden, május 20. A japánok előrenyomulása, különösen dél felől egy pillanatra megszünt. A tisztok vélekedése szerint ideiglenesen vissza is vonultak azokból a helyzetekből, amelyeket az utolsó, nyilván e hó 17-én befejezett harc után elfoglaltak. Az oroszok azt a hírt vették, hogy a japánok 14 mértföldre visszavonultak a kaicsui állásból.

Tokio, május 20. Magánhírek szerint kisebb csatározás volt Kiucsautól délre, a Liaotung félszigeten. Az oroszok vonala Csicsatantól Togulicsanig terjed, a Kiucsautól északra levő dombosoron, melyet a város ural.

Csifu, máj. 20. A japán vezérkar főnök aláírásával jelentek meg felszólítások Niutschvangban és környékén, a melyben felszólítják a kínaiakat, hogy ne zavarják a rendet. Azonkívül tudomásukra hozzák, hogy minden élelmi cikkért a japánok a teljes összegét fizetik. Kis orosz csapat maradt vissza Niutschvangba, de az ellenség közeledése esetén ez is távozik onnan.

Port-Arturra vonatkozólag Tokióból táviratozzák, hogy a második japán sereg május 4—17-ike között a vasuti összeköttetést öt helyen romboltak szét. A japánok 146 embert vesztek.

London, május 20. Itt mindjobban elterjed az a hír, hogy Anglia, éppen a tibeti expedícióra való tekintettel, vállalkozott a béke közvetítésre Oroszország az Japán közt. Anglia azt hiszi, hogy Oroszország készséggel fogadja az intervenciót most, a mikor világosan kiderült, hogy erre a háborura előkészítve nem volt és bizonyos, hogy győznie nem lehet.

Petelvár, máj. 20. Miklós cár tegnap reggel Orelbe érkezett és megszemlélte az 51. Csernungov és 52. Njesinse dsidásezredet. A cár azt mondta, hogy reméli, hogy a két ezred mint a sorlovasságnak egyedüli képviselője a harc tén, megőrizik régi dicsőségüket. Délben elhagyta Miklós cár Orelt és Tulába ment, hol délután érkezett a 11. Pszkov. és 12. Velikolucka gyalogezredek tábor-

rába, hol ugyancsak szemlét tartott. A cári vonat este hagyta el Tulát.

Tiensin, máj. 20. Itt az hirlik, hogy betvenezer orosz közeledik Port-Artur felé, akik a kikötő fölmentésére törek-szenek.

EGYLET

A rabsegélyző egylet közgyűlése. A rabsegélyző egylet csütörtökön délután 5 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését a városháza nagytanácstermében. A gyűlésen dr. Szűts Miklós törvényszéki elnök elnökölt, ki a gyűlést gondolatokban gazdag, szép beszéddel nyitotta meg. Az elnöki megnyitó után Csiky Lajos egyleti titkár terjesztette elő az egylet utolsó éve történetének minden mozzanatát felölelő jelentését, amelyből elütött, hogy a rabsegélyző egylet múlt évi közgyűlése óta 17 fogoly családjának 894 korona segélyt nyújtott. Az egylet tagjainak száma 170, kik közül alapító tag 11, rendes tag 148, pártoló tag 14, adományozó tag az utolsó egyleti évben 2. A rendes tagok száma ez évben 12-vel emelkedett. A számvizsgáló bizottság jelentése szerint az egyletnek 1903. december 31-én takarékpénztári könyveim 8815 kor. 25 fillér, készpénzben 276 kor. 76 fillér, együtt 9092 korona 01 vagyona volt. Az elhalt Böszörményi József s a lemondott Simonffy Imre helyére választmányi tagoknak Kazniczy Gábor kir. táblai ítélő bírót és Szele György ev. ref. lelkészt választotta meg a közgyűlés, mely még néhány indítványt is letárgyalván, az elnök életetésével oszlott szét.

S Z I N H Á Z.

— (A tánc.) Az *Uránia* tegnapi előadásán zsufolt ház gyönyörködött a tánc történetében, mely eleven színekkel, pompás képekben tárta elénk a különböző népek táncát a legrégebb időkől a mai napig. Fokozta a hatást a remek, művelődéstörténeti, korfestő és faji vonásokat jellemző tarka képsorozatokon kívül a mulattató mozgóképek sokasága, melyek több ízben ragadták a közönséget zajos tapsokra. A 39-ik gyalogezred zenekara zenével kísérte a mozgóképek táncait.

— (Az éjféli nap országában.) Az *Uránia* ma (szombaton) este tartja utolsó előadását. Ugy volt, hogy még a pünkösdi ünnepeket is itt tölti az *Uránia*, de a budapesti igazgatóság másképp intézkedett. A mai bucsuelőadás darabja egyike a színház legtekélyesebb látványosságainak. A csodálatos, legtöbb debrecenire nézve teljesen ismeretlen Norvégiát mutatja be ez a darab szebbnél szebb, tanulmányos, érdekes képekben. Melegen ajánljuk ezt a rendkívül szép látványosságot a közönség figyelmébe.

T Á V I R A T O K.

A delegáció ülése.

Budapest, május 20. A magyar delegáció hadügyi albizottsága, ma délután ülést tartott. Az ülésen a hadügyi költségvetés általános vitáját folytatták. A költségvetést az albizottság általánosságban elfogadta. A részletes tárgyalás folytatása ünnepek után szerdán lesz.

Együtt a halálba.

Budapest, máj. 20. A Nádor-szállóban Frigyes Gusztáv magánhivatalnok és kedvese Német Anna öngyilkosságot követtek el. A férfi előbb a nőt, aztán önmagát lötte agyon. Levelében tettüket azzal okolja meg, hogy azért kellett meghalniok, mert nem lehettek egymáséi.

Gabonatözsde.

Budapest, május 19. Buzakinálát mérsékelte, vételkedv tartózkodó. Szilárd irányzat mellett 38,000 métermázsa került forgalomba néhány fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek közül rozs, és tengeri 5 fillérrel drágább Idő: meleg.

Buza áprilisra	8.30—31
„ októberre	8.55—56
Rosz áprilisra	6.73—74
„ október	5.35—40
Zab áprilisra	5.62—63
„ októberre	5.10—15
Tengeri májusra	5.25—26
„ júliusra	000—00
Repcé augusztusra	11.00—11.10

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Lopás az ab akon át.** Ez év február 14-én Konyáron ellopták Nagy Sándor 90 koronáját. A fufangos tolvaj betörte az ablakot és ott hatolt be, hogy a pénzt kézhez kaparintsza. A tettes aztán Trincsi Sándor személyében megkerült, akit is a debreceni kir. törvényszék lopás büntetésért 6 hónapi börtönre ítelt. Az ítélet jogerős.

§ **Csak párosan!** Ezt az elvet vallotta Somogyi Ferenc és Dóró János, akik együtt párosan mentek még lopni is. Az elmúlt november hónap 6-án loptak egy birkát G. Kovács Jánostól. Valamivel később Szabó Imrétől 15 zsák búzát. De ennél rajtavesztettek, mert amint éppen a zsákot cipelték, meglátta őket az éjjeli őr. Nyomban lármát csapott és a két jómadarat elfogták. A debreceni kir. ügyészség lopás büntette címén helyezte őket vád alá. A törvényszék pedig Somogyi Ferencet 8 hónapi, Dóró Jánost 6 hónapi börtönre ítélte.

§ **Összeégett gyermek.** Karsai Imre hadházi tanyásnak meghalt a felesége. Maradt egy kis két éves fia, a Sándor, akit a Tóth Gáborék gondjaira bízott. Fizetett érte 6 koronát havonta. Meg is volt a kis gyermek szépen. Két hét múlva — ez év január 29-én — egy pénteki délutánon egyedül maradt a kis Sándor a szobában, ahol a tűz égett. — Véletlenül kicsapott egy szikra és meggyújtotta a kis gyermek ruháját. A sűrűre szaladt aztán be Tóth Gábor, aki az udvaron fát vágott. A gyermek lánokban állt és alig bírta róla letépni a ruhát. Nemsokára hazajött a boltból a felesége és orvosért futottak. A kis gyermek testéről egyharmad részben égett le a bőr. Az orvos rendelkezésre hozták a kis fiút a debreceni kórházba és még ma is itt van. A kir. ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége miatt indította meg ellenük az eljárást. A bíróság a tegnapi főtárgyaláson Tóth Gábort két napi togházra változtatható 15 korona pénzbüntetésre ítélte, feleségét Jóna Juliánát pedig fölmentette. A felek az ítéletben megnyugodtak.

§ Verekedés vasvillával.

— Csohán Antal hajdunánási birtokán történt az elmúlt év okt. 4-én, hogy Horváth Imre és Kocka Sándor összezerrentek. Seres István is beleelegyedett a dologba és állítólag azt kiáltotta Horváthnak: — Üsd agyon! Mire az fölragadta az ajtónál heverő vasvillát és feléje sujtott. Kocka Sándornak karján a singesont kettétört. Sérülése 20 napon túl gyógyult, amiért aztán Horváth Imrét súlyos testi sértés büntette, Seres Istvánt pedig fölbiztatás címen helyezte vád alá a debreceni kir. ügyészség. E bűnügynek tegnapi volt a tárgyalása Oláh Miklós dr. elnöklésével.

A bizonyítási eljárás végeztével az ügyész Seres Istvánnal szemben elejtette a vádat, mert nem látta beigazoltnak. A panaszos azonban fönntartotta a vádat. Azután a bíróság meghozta ítéletét, amely Serest fölmentette. Horváth Imre tettét pedig — az ingerlés folytán előállott fölindulás beszámításával — vétségnek minősítette és csak egy hónapi fogházzal büntette. Az ítéletben mindonki megnyugodott.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utócai
Debrecen, kistemplom bazar
Óriási raktár
szőnyegekben
 függöny, ágy és asztalterítőkben,
butorszövetek
Linoleum.
Olcsó árak!

477—1904. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak V. 804—2. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint M. Fritz & Comp részére Grünbaum Mór debreceni lakostól 74 kor. 98 fill. tőke, ennek 1903. évi november hó 21. napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 27 kor. 58 fill. perköltség erejéig 1904. évi március hó 29-én bíróság felülfoglalt és 2046 koronára becsült bolti áruk, felszerelvények, butorok és egyéb ingóságok 1904. évi május hó 24-én délután 2 órakor kezdetét veendő és Piac utca 48. és 58. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek, azonnali készpénzvetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adátni.

Debrecen, 1904. évi április hó 22-én.

Oláh Géza,
 bírói kiküldött.

A t. közönség tudomására hozom, hogy a **LAMPRECH-féle** hirneves sütdőben készül és nálam megrendelhető a pünkösti ünnepekre: **fonott kalács, kuzlóf, diós és mákos kifli**, melyhez tisztán kezelt friss vaj és tej, nemkülönben finom buzaliszt lesz felhasználva, mely utóbbiak kimérve nálam kaphatók. — Naponta friss sütemény a hirneves Lamprech-féle saját őrlésű lisztből; rozskenyér és házi kenyér. — friss élesztő. — Mindezeket házhoz szállítva fiók üzletben: Cegléd-utca Kardos-ház, Német-utca Mentze-ház, Csapó-utca Dobsord féle háznál kaphatók.

Számos megrendelést kér tisztelettel

Schneider Mihály

SÜTŐMESTER

DEBRECEN, Piac-utca 62 szám alatt.

Thurzófürdő

házilag kezelt klimatikus gyógyhely
vízgyógy intézet

Szepes vármegye déli részén 572 méter tenger színe fölött, pompás és nagyterdelmü és fenyveserdő közepette. Kitünő forrás viz. Állandó fürdőorvos: dr. Fanzler Lajos. Budapesti lakása Medve-utca 9. sz.

Évad: május 15-től szeptember végéig. Vasuti állomás: Gölnicbánya—Thurzófürdő. Posta- és táviratállomás. — Bővebb fölvilágosítással szolgál a tulajdonos.

Menesdorfer Károly Gölnicbánya
Szepesmegye.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

Killer Ede

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECEN,
főpiac, a főútszélen szemben kaphatók, hol úgy a legszerényeb mint a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és diszítések kifogástalanul eszközölhetnek.

Magyar királyi Államvasutak.

88867—1904. F. II. szám.

Hirdetmény.

Tárgy: Gyorsvonatok feltételes megállítása Nyirábrány állomáson.

F. évi május hó 18-tól kezdve, a Budapest k. p. u.-ról reggel 7 óra 25 percek, illetve Debrecenből délután 12 óra 27 percek induló gyorsvonat Nyirábrány állomáson délután 12 óra 58 percek, az elenkező irányban a Debrecenbe d. u. 3 óra 55 percek, illetve Budapest k. p. u.-ra este 9 óra 35 percek érkező gyorsvonat ugyancsak Nyirábrány állomáson d. u. 3 óra 24 percek, utasok fel- vagy leszállása céljából feltételesen meg fog állíttatni.

Budapest, 1904. május 18. án.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Csász. és kir.

udvari szállító

Fernolendit

A világon legjobblábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált pesztes, sárga vagy barnabőrnek **Lyosin** egészen új fényt ad.
alapított 1882. Gyári raktár Budapest V. Lipót-kő-ut 24. (Briefadresse Wien III Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife Mindenütt kapható)

Házlebontás.

Piac-utca 59 szám Steinfeld-féle házában 8 év óta fennálló

fiók üzletemet felosztatom

az ott raktáron levő nagymennyiségű

férfi- és fiú kalapok, fehér- és színes férfiingek, galérok és kszelők, zsebkendők, nap- és esernyők, legujabb divatu nyakkendők, férfi- és női keztyük, uti bőröndök, pénzerszények, szivartárcák, gyermeksapkák, és kalapok, francia illatszerek, nadrágtartók, harisnyák, kézelőgombok, sátapálcák, nagy szalmakalap raktárt feltűnő olcsó árban a t vevőközönség rendelkezésére bocsájtom.

Kiváló tisztelettel

Kálnai Lipót.

A beendőzés eladó.

Kertek kiültetési ideje megérkezvén felhívom tisztelt virág kedvelő közönséget hogy kertészeti telepemet megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden kigondolható növények szép erőteljesek és nagy mennyiségben legnagyobb választékban olcsó árban kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak esetleg kiis ültetnek.

Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztesettel

Paozelt János.

Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 szám alatt van Debrecenben.

A legjobb arczszéplítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappanok a } Serail-puder. Kiváló finom arczpor háromszinben, fehér, rózsaszín és krém
Epe-szappan. } o kenőcs használatához o } 1 dobozára 1 korona.
Serail-crème. nappali használatra. } Serail-szájviz. A legjobb szájvi.

Kapható: **Dr. Rothschnak V. Emil, Mihaolvi István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerárúháza Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárúháza.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára 70 fillér

A „TURUL” Cipőgyár r.-t.

főraktára: DEBRECEN, Piac-utca 50. szám.

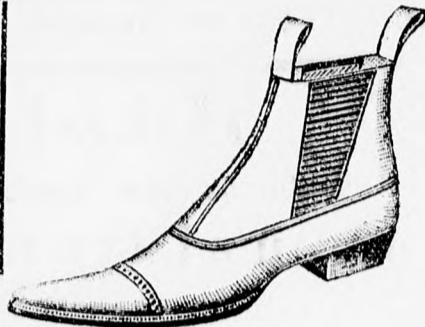
a tavaszi idényre ajánlja világhírű, rendkívül olcsó cipőárúit.

Kiváló minőség!

Csinos kivitel!

Férfi eugos bőrcipő
sima v. borított
■ ■ ■ frt. 2.50.

Gyermek fűzős cipő
barna v. fekete
■ ■ ■ 90 kr.-tól.

Leány fűzős cipő
fekete v. barna
■ ■ ■ frt. 1.60-tól.

Női eugos
bőrcipő
■ ■ ■ frt. 2.40.

Elegáns női fűzős
1 ox-calf
■ ■ ■ frt. 3.75

■ ■ ■ **Divatos formák!** ■ ■ ■
Különlegesség Goodyear-Well, amerikai
rendszerű cipők.

Női barna bőrcipő
tüős . . frt. 2.80
gombos . . 3.—

Összegei
származékosági

Saját érdekében
hirdessen kizárólag

LEOPOLD GYULA

hirdetési irodája által,
Budapest, Erzsébet-körút 54.

Szakavatottasági
Pontosság

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő,
páratlan gőzfürdővel, legmodernebb
iszapfürdővel, pompás ásványviz-
szedőkkel, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakoszobával.

Prospektus kívánatra
ingyen és bérmentve.

REPARATOR

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKEREBB
a KRIEGER-féle

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA - GYÓGYSZERTÁR.** Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSEI
• ELŐZKENYÉSEI: •

SZERENŐSE-NAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

110,000 sorsjegy, 65,000 nyer. — Nyaralványok összege 14,459,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses adó-
levél-kölcsönöket, melyek után

Éves kamptörlesztés:	2% lemondással:
50 évre a 60-as évi 5.45%-a	50 évre a 60-as évi 5.20%-a
40 5.80%-a	40 5.50%-a
30 6.20%-a	30 5.90%-a
20 7%-a	20 6.50%-a

Készletű járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet
díjmentesen ad.

HÖTEL PARIS SZÁJLODA

Származó: SIMON PÁL

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-ól fejtebb kizárólagos és villany-
világítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és
szórakozó a házban. Világos vasúti megállóhely az
összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

LEGKÖLÉTESEBB FEJLEMUHATATLAN

IRÓGÉP ÚJ MODELLJE megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKI ÉS TÁRSAI
BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle**
Tanningene
HAJFESTŐ-SZERREL

Vidékiek kedveltek találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kétféle magyar konyha, valódi úszta borok és
a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimérése.

UGORKATEJ

As egyedül készítő valódi angol
SZÉPÍTŐSZER

Balassa-téle valódi angol
mely azonnal eltávolít minden szepőt, májfoltot, pattanást, mi-
nesert sűb. és az arcnak üdöséget, fiataloságot kölcsönöz.
Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2— K, hozzá agorka-szappan 1— K, puder 2— K.
Postai szétküldés naponta.

Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszerész: Budapest — Erzsébetfalva.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legújabb gyógymód: asztma, szív-, gyomor-,
ideg- és borbély, szélhűtés, emésztési zavarok ellen.
Megalapítója és egyedül képviselője:

D. KOVÁCS J. fővárosi orvos
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. SZ. I. EM.

Versenyen
kiváló olcsó árak!

Elsőrangú angol és francia
női ruha-kelme-különlegességek árúháza

LEON és OLAI

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe
ingyen és bérmentve
küldenek

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST
V., Lipót-körút 7.

Benzin- és
petrolin-
motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezernyi berendezések működésben. — Kétszoros gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

BÉCS
Orsednerstrasse 70-85.

Benzin- és
petrolin-
lokomobilok